

بنام خدا

استاد راهنما: جناب دکتر حمیدیان

ارائه دهندگان: نسرين محمدی
مهسا ستوده زاده

دانشگاه آزاد اسلامی

پاییز 93

واحد الکترونیک

ارز: همه ابزارهای پولی که مبین مطالبات اهالی یک کشور از کشور دیگر باشد نامیده می شود.

استفاده از ارز وسیله اصلی هر کشور برای تسویه حساب معاملات با دیگر کشورها به شمار می رود. بدین ترتیب تقاضای یک کشور برای ارز بستگی به مقدار **واردات** مورد نیاز آن دارد (به دلیل ضرورت پرداخت برای کالاها و خدمات وارداتی)، در حالی که ارز موجود در آن کشور بستگی به مقدار کالا و خدماتی که صادر می کند، خواهد داشت. هرگاه مقدار واردات بیش از میزان **صادرات** باشد بدین معنی است که مخارج ارزی از درآمدهای ارزی فراتر رفته و کشور با کسری **تراز پرداخت ها** روبروست که باید از محل **ذخایر ارزی** پیشین تامین گردد. توازن **عرضه و تقاضای ارز در بازار ارز** جهانی تنظیم می شود.

نرخ ارز

قیمت (نرخ) مبادله پول رایج یک کشور با پول رایج کشور دیگر، طلا، یا حق برداشت مخصوص را در اصطلاح نرخ ارز می گویند.

این مبادلات عموماً نقدی و یا وعده دار در بازار ارز انجام می گیرند. در هر لحظه، نرخ واقعی هر ارز توسط عرضه و تقاضای مربوط در بازار تعیین می شود. عرضه و تقاضا نیز به نوبه ی خود به کسری یا مازاد ترازهای پرداخت های هر کشور، تقاضا برای پول جهت پرداخت تعهدات، و نیز انتظارات مربوط به تغییرات آتی نرخ بستگی دارد. هر گاه هیچ گونه کنترل دولتی بر بازار ارز نباشد، آنگاه نظام کامل نرخ شناور ارز وجود خواهد داشت.

در یک نظام کاملاً شناور به دخایر طلا و ارز نیازی نیست، زیرا نرخ مبادله خود به خود تا هنگام برابری عرضه و تقاضا تعدیل خواهد شد (نظریه برابری قدرت خرید).

طبق مقررات صندوق سن المللی پول که پس از جنگ جهانی دوم در برتن وودز به تصویب رسید، ارزش اسمی نرخ های مبادله ارزها نسبت به دلار تثبیت شد، ضمن آنکه نوسانی به میزان 1 - و 1+ درصد مجاز شمرده شده بود. دلار خود تابع این محدودیت نبود، زیرا دولت ایالات متحده آمریکا متعهد شده بود تا هر زمان در برابر یک اونس طلا نرخ ثابتی به میزان 0875/35 دلار بپردازد.

در ماه اوت سال 1971 میلادی ایالات متحده آمریکا تسعیرپذیری دلار به طلا و دیگر پول ها را ملغی اعلام کرد و با بستن 10 درصد مالیات اضافی بر واردات و اعمال دیگر سیاست ها راه از میان بردن کسری تراز پرداخت های خود را در پیش گرفت. در پی آن، برخی پول های مهم مجاز به نوسان شدند، لیکن برای حفظ این تغییرات در یک محدوده معین می بایست مقررات کنترل ارز را رعایت کنند. در دسامبر سال 1971 میلادی گروه 10 طی اجلاس صندوق بین المللی پول در انستیتوی اسمیتسونین واشنگتن بر سر تجدید نظر در نرخ های ارز توافق کردند، که بنابر آن ارزش دلار نسبت به متوسط دیگر پول ها 5 درصد کاهش یافت و در برابر قیمت هر اونس طلا به 38 دلار رسید و همچنین درصد اضافه مالیات واردات توسط دولت آمریکا لغو شد. افزون بر این، بر سر محدوده نوسان 25/2 درصد پول ها نیز توافق شد.

در گذشته بحث های بسیاری درباره مزیت های نسبی نرخ شناور ارز در برابر نرخ ثابت ارز، و نیز نظام های بینابینی جریان داشته است. نرخ شناور به دلیل همراه بودن با عملکرد آزاد نظام قیمت ها و در نتیجه تخصیص کارآمد منابع ظاهراً توجه بیشتری را به خود جلب کرده است. البته چنین مقایسه و استنتاجی صوری است زیرا نرخ ارز تنها یک قیمت محسوب نمی شود و نوسان آن می تواند تغییرات اساسی در سطح درآمد جوامع پدید آورد. چنین نوسان هایی ممکن است برای تجارت مضر باشد؛ لیکن هرگاه به حال خود گذاشته شوند از بین خواهند رفت. علاوه بر این، به دلیل فشار کوتاه مدت جابجایی های سرمایه و عملیات سفته بازی، نرخ ارز ممکن است در جهت مخالف نیازهای اقتصاد داخلی، که در تراز پرداخت های اصلی انعکاس می یابند، عمل کند.

تاکنون نظام نرخ های ثابت به دلیل انعطاف پذیری و نیز فشاری که بر اقتصاد داخلی وارد می آورد مورد انتقادات مختلف قرار گرفته است. در همین باره راه میانه ای تحت عنوان « برابری متحرک» یا « تثبیت پویا » و تثبیت خزنده مطرح شده است. در « برابری متحرک »، نرخ برابری به طور خودکار بر اساس میانگین متحرک نرخ های چندین ماه گذشته انطباق می یابد. پروفیسور مید وجه تعدیل شده نظریه مزبور را تحت عنوان « برابری لغزان » یا « تثبیت خزنده » عرضه داشته است. در این نظریه به جای آنکه ارزش افزایی پول یکباره صورت بگیرد، می توان آن را به مقادیر کوچکتر در خلال چندین ماه به اجرا درآورد. مزیت این نظام در برخورداری از ضوابط معین و اعلام شده آن است و نیز در مقادیر انطباق ماهانه ای که به دلیل کوچک بودن می توانند از عملیات سفته بازی گسترده جلوگیری کنند.

نرخ چند گانه ارز

وجود دو یا چند نرخ برای ارزها به هنگام عرضه ناکافی آن، با هدف تخصیص بهینه ارز موجود به مصارف گوناگون **نرخ چند گانه ارز** نامیده می شود. علاوه بر این برای جلوگیری از خروج بی رویه ارز نیز از این نظام ارزی استفاده می شود. در این نظام، دولت به دلیل کمبود درآمدهای ارزی خود مستقیماً در بازار ارز دخالت می ورزد و با هدف پیشبرد اهداف سیاست های اولویت اقتصادی و سیاسی خود دست به تعیین همزمان چند نرخ برای ارزها می زند. در چنین نظامی، مصارف ضروری (مانند ورود کالاهای سرمایه ای و واسطه ای، هزینه تحصیل دانشجویان و درمان بیماران) مشمول نرخ های ارزانتر می شود و مصارف غیرضروری (همچون کالاهای تجملی وارداتی و مسافرت های تفریحی به خارج) مشمول نرخ های گرانتر خواهد بود.

نرخ رسمی ارز

به نرخ ثابت و رسمی ارز بر حسب **طلا** و **دلار** ایالات متحده آمریکا که به صندوق بین المللی پول اعلام می شود **نرخ رسمی ارز** گفته می شود.

نرخ شناور ارز

هرگاه ارزش **پول** کشورها تحت تاثیر نیروهای بازار بین المللی نسبت به یکدیگر نوسان کنند، نرخ برابری را **شناور** نامند.

ارز اعلام نشده

در کشوری که ورود و خروج ارز تحت کنترل نظام بانکی است، هر گاه ورود **ارز** بدون اعلام به نظام بانکی و در نتیجه بدون ثبت شدن صورت گیرد آن را **ارز اعلام نشده** گویند.

آشکار است که این نوع ارز از طریق مکانیسم بانکی قابل انتقال نیست و معمولاً دارنده ی آن قابل تعقیب خواهد بود. بر این اساس، نرخ ارز اعلام نشده در بازار پایین تر از نرخ ارز آزاد قرار می گیرد و این اختلاف نرخ معمولاً برابر تبدیل هزینه ی قانونی نرخ ارز اعلام نشده به ارز اعلام شده است.

ارز اکو

منظور از **ارز اکو** دلار آمریکا است که به عنوان واحد **یول** محاسباتی در نگهداری حساب معاملات **تهاتری** بین اعضای **اِکو** مورد استفاده قرار می گیرد.

ارز بازرگانی

ارز بازرگانی به ارزی گفته می شود که از منابع تجاری عاید شود یا به مصارف تجاری برسد. بدینسان ارز بازرگانی همه ی درآمدها و مصارف در زمینه صادرات و واردات کالاها را در بر می گیرد. مبادلات ارز بازرگانی معمولاً با اعتبار اسنادی، برات خارجی، برات اسنادی و... انجام می شود.

ارز غیر بازرگانی

منظور از **ارز غیربازرگانی** ارزی است که از منابع غیرتجاری عاید شود یا به مصارف غیرتجاری برسد. بدینسان ارز غیربازرگانی تمامی درآمدها و مصارف در زمینه ی جهانگردی، ارائه خدمات علمی و فرهنگی، سفارتخانه ها، آموزش دانشجویان، معالجه بیماران و ... را در برمی گیرد. در سال 1352 در اثر ازدیاد چشمگیر درآمد نفت ایران، دولت وقت، از راه ایجاد بازار ارز غیربازرگانی اقدام به رفع محدودیتهای ارزی و لذا ایجاد یک بازار آزاد کرد. در عمل این بازار محملی شد برای فرار سرمایه از کشور. از دی ماه 1352 تا زمان برچیده شدن این بازار در آبان ماه سال 1357، قسمت اعظم ارزهای حاصل از صادرات غیرنفتی، که منبع اصلی بازار مزبور بود، و نیز هفت میلیارد دلاری که بانک مرکزی ایران به این بازار سرازیر کرد صرف فرار سرمایه از کشور شد.

ارز بازی

خرید و فروش همزمان ارز در دو یا چند **بازار** که قیمت ارز در آنها متفاوت باشد را **ارز بازی** می گویند. این معاملات سریع موجب تحصیل سود شده و در اثر تکرار آن، اختلاف قیمت ها رو به کاهش نهاده یا از میان می رود.

ارز پشتوانه

ارزی که به عنوان پشتوانه اسکناس یا مسکوک منتشر شده در حساب پشتوانه بانک مرکزی کشور نگهداری می شود را در اصطلاح **ارز پشتوانه** می نامند. در ایران، طبق قانون، از سال 1321 ارز در کنار طلا و نقره و جواهرات سلطنتی، جزو اقلام پشتوانه ریال قرار گرفت و سهمی از موجودی ارزی کشور را به خود اختصاص داد. به طور مثال، در پایان سال 1356 ذخایر ارزی بانک مرکزی تقریباً معادل 824 میلیارد ریال برآورد شد که از این میزان 320 میلیارد ریال (38/8 درصد) در حساب پشتوانه مسدود شده بود.

ارز دولتی

در یک نظام چند نرخي ارز **ارز دولتی** به ارزی گفته می شود که به نرخ رسمی دولتی، که معمولاً نازلترین نرخ های موجود است، صرف مصارف معینی شود. این مصارف معمولاً از سوی دولتها ضروری و حائز اولویت اعلام می شوند. در ایران پس از انقلاب به دلایل مختلف، اختلاف نرخ ارز دولتی با سایر نرخها دائماً رو به ازدیاد بوده و هر زمان به مصارف محدودتری اختصاص یافته است. از جمله ی این مصارف عبارتند از: تحصیل دانشجویان در خارج کشور، سفر ماموران دولتی به خارج، بیمارانی که ضرورت معالجه آنها در خارج وجود دارد، کالاهای وارداتی دولتی و برخی واردات بخش خصوصی.

ارز ذخیره ای

1. منظور از **ارز ذخیره ای** پولی است که دولت ها و سازمان های بین المللی تمایل به نگهداری آن به عنوان ذخایر طلا و ارز داشته باشند و بخش بزرگی از تجارت بین المللی به وسیله ی آن انجام گیرد. یک ارز برای برخورداری از این دو ویژگی باید دارای شرایط زیر باشد:
 1. ثابت بودن ارزش آن نسبت به ارزهای دیگر.
 2. متعلق کشوری که دارای سهم مهمی در تجارت جهانی باشد.
 3. وجود بازار ارز فعالی که در آن مبادله ارز مورد نظر با دیگر پول ها ممکن باشد.
 4. تسعیر پذیری ارز مزبور.

ارز صادراتی

در ایران به ارزی **ارز صادراتی** گفته می شود که از صدور کالاهای غیرنفتی عاید صادرکننده شده باشد. صادرکننده صاحب این نوع ارز می تواند آن را به ورود کالاهای تعیین شده توسط دولت اختصاص دهد یا به دیگر واردکنندگان کالا بفروشد. نرخ ارز صادراتی بیشتر از نرخ ارز دولتی و کمتر از نرخ آزاد ارز است.

ارز عمده

منظور از **ارز عمده** پول یا پولهایی است که که اکثر معاملات بازارهای یورس به وسیله ی آنها انجام می گیرد و دارندگان دیگر پولها برای انجام معاملات خود ناگزیر از تبدیل پول خود به آنها باشند. با آن که معمولاً چندین ارز اصلی از قبیل پوند انگلیس، دلار آمریکا، یورو و ... در بازارهای بورس به درجات مختلف فعالند، ولی از مدتها قبل دلار آمریکا مهمترین ارز عمده به شمار می رود.

ارز غیر رسمی

ارز غیررسمی به ارزی گفته می شود که بنا به تصمیم دولت به نرخی متفاوت با نرخ رسمی ارز خرید و فروش می شود. دولتها برای تحت تأثیر قرار دادن و کنترل بازار آزاد ارز و اعمال سیاست های ارزی خود دست به تعیین نرخ های غیررسمی متفاوت ارز می زنند. به طور مثال در سال 1358، هم زمان با لغو معافیت صادرکنندگان از سپردن **بیمان ارزی**، بانک مرکزی ایران برای تشویق صادرکنندگان به فروش ارز حاصل از صدور کالاهای خود به نظام بانکی کشور، به بانک ها اجازه داد تا این نوع ارزها را به نرخ های غیررسمی یا ترجیحی (11 درصد بیش از نرخ رسمی) از آنها بخرند، و نیز به نرخ غیررسمی به متقاضیان واجد شرایط بفروشند.

ارز قبل از صادرات

ارزی که صادرکننده پیش از صدور کالا به نحوی (از یازار آزاد یا نماینده اش در خارج) تهیه و با واریز آن به بانک پیمان ارزی خود را آزاد کند و واریزنامه ی ارزی دریافت دارد.

ارز گران

ارز گران به ارزی گفته می شود که نرخ برابری آن در سطحی بالاتر از نرخ بازار تثبیت شده باشد و لذا در بلند مدت عرضه ی آن بر تقاضایش فزونی گیرد. حالت تعادل برای یک ارز زمانی پدید می آید که در یک نرخ ارز معین عرضه و تقاضا برای آن با یکدیگر برابر شوند. بدین ترتیب اگر ارزی گرانتر از این نرخ مبادله شود، بدیهی است گرایش به فروش آن رو به ازدیاد خواهد نهاد و پول مزبور در برابر دیگر پول ها تحت فشارهای کاهنده ی قیمت قرار خواهد گرفت. متقابلاً ارز ارزان، ارز رایجی است که در بلند مدت تقاضا برای آن از عرضه بیشتر گردد.

معاملات ارزی

معامله ای است که به ارز انجام می شود یا مستلزم تسویه به ارز است. از قبیل:

■ خرید و فروش کالا و خدماتی که بهای آن به ارز دریافت یا پرداخت می شود.

■ استقراض یا اعطای تسهیلاتی که قرار است تسویه آنها به ارز صورت گیرد.

شناخت اولیه

معاملات ارزی در زمان شناخت اولیه به نرخ ارز در تاریخ معامله تسعیر می شود.

❖ برای تعیین نوع ارز (صادراتی، شناور، واریزنامه ای)، باید با توجه به مقررات حاکم، نرخي انتخاب شود که قرار است مبنای تسویه معامله قرار گیرد.

تسعیر

تسعیر

فرهنگ فارسی معین

(ت) [ع .] **1** - (مص م.) نرخ گذاشتن برای چیزی ، بها تعیین کردن .

2 - (ا.) تبدیل ارز.

تسعیر : فرایندی است که از طریق آن ، اطلاعات مالی مبتنی بر ارز، برحسب واحد پول گزارشگری بیان شود .

نرخ تسعیر : عبارت است از **نرخ تبدیل** دو واحد پولی به یکدیگر (شامل انواع نرخهای برابری رسمی، قراردادی و غیره) که در فرایند تسعیر بکار گرفته می شود.

تفاوت تسعیر : عبارت است از تفاوت ناشی از تسعیر میزان معینی از یک ارز به واحد پول گزارشگری با نرخهای تسعیر متفاوت.

عملیات خارجی : عبارت است از یک واحد تجاری فرعی ، واحد تجاری وابسته ، مشارکت خاص یا شعبه واحد تجاری گزارشگر که **فعالیت‌های آن در خارج از ایران استقرار یافته یا اداره می شود.**

واحد مستقل خارجی : به آن دسته از عملیات خارجی اطلاق می شود که **فعالیت‌های آن بخش لاینفک واحد تجاری گزارشگر را تشکیل نمی دهد.**

واحد پول گزارشگری : عبارت است از واحد پول مورد استفاده در ارائه صورت‌های مالی

ارز : عبارت است از هر واحد پولی به غیر از واحد پول گزارشگری.

خالص سرمایه گذاری در یک واحد مستقل خارجی : عبارت است از سهم واحد تجاری گزارشگر در خالص داراییهای آن واحد مستقل خارجی.

اقلام پولی : عبارت است از وجه نقد و داراییها و بدهیهای که قرار است به مبلغ ثابت یا قابل تعیینی از وجه نقد دریافت یا پرداخت شود.

ارزش منصفانه : مبلغی است که خریداری مطلع و مایل و فروشنده ای مطلع و مایل می توانند در معامله ای حقیقی و در شرایط عادی ، یک دارایی را در ازای مبلغ مزبور با یکدیگر مبادله کنند.

عملیات حفاظتی : به اقداماتی اطلاق می شود که به منظور کاهش یا جبران ریسک ناشی از تغییرات قیمت بازار، نرخ سود تضمین شده یا نرخ ارز صورت می گیرد .

***** استقرای خارج از کشور :** به منظور پوشش ریسک تغییرات نرخ ارز ناشی از سرمایه گذاری در یک واحد مستقل خارجی از جمله عملیات حفاظتی است .

اما تسعیر ارز چیست؟ در زیر این موضوع را با مثالی توضیح می دهیم.

فرض کنید شرکتی کالای را تولید می کند و قیمت هر کالا 1 دلار است و شرکت نرخ دلار را 1000 تومان در نظر گرفته است. حال فرض کنید در هنگام فروش کالا قیمت دلار می شود 1100 تومان. بنابراین هنگام فروش این شرکت به ازاری هر واحد کالا 100 تومان از پیش بینی جلو است که اثرش در فروش دیده می شود. تا اینجا پای تسعیر به میان نیامده است. حال فرض کنید شرکت می خواهد دلار را به ریال تبدیل کند و قیمت هر دلار حالا شده است 1200 تومان. در این معامله نیز شرکت 100 تومان سود می کند به این سود، سود ناشی از تسعیر می گویند. حالا فرض کنید در هنگام تبدیل دلار به ریال قیمت دلار 1050 تومان باشد در این صورت شرکت ضرر ناشی از تسعیر ارز دارد. در این حالت شرکت یک سود ناشی از فروش دارد و یک ضرر ناشی از تسعیر ارز که باید حسابداری محاسبه کند که شرکت در کل سود کرده است یا ضرر.

به عقیده کارشناسان اقتصادی تسویه بدهی با تسعیر نرخ ارز به زیان اقتصاد و خلاف مصلحت کشور است چرا که در صورت تسویه بدهی دولت از محل تسعیر نرخ ارز راهی برای دولت ها باز نگه داشته می شود تا آنها همواره بدهی ایجاد و انگیزه پیدا کنند نرخ ارز را افزایش دهند. عضو کمیسیون اقتصادی مجلس در این باره از پیام پارلمان به دولت درباره پیشنهاد تسویه بدهی ۴۰ هزار میلیارد تومانی از محل تسعیر نرخ ارز در لایحه خروج از رکود خبر داد.

تسعیر اقلام ارزی در تاریخ ترازنامه

اقلام پولی — نرخ تسعیر در تاریخ ترازنامه

اقلام غیر پولی ← نرخ تسعیر در تاریخ انجام معامله

شناخت تفاوت تسعیر معاملات ارزی

شرکتهای غیر دولتی

شرکتهای دولتی

حساب سود و زیان دوره

طبق ماده ۱۳۶ قانون محاسبات عمومی

متن ماده ۱۳۶:

سود و زیان حاصل از تسعیر داراییها و بدهی های ارزی شرکتهای دولتی، درآمد یا هزینه تلقی نمی گردد. مابه التفاوت حاصل از تسعیر داراییها و بدهیهای مذکور باید در حساب ذخیره تسعیر داراییها و بدهی های ارزی منظور شود. در صورتی که در پایان سال مالی، مانده حساب ذخیره بدهکار باشد، این مبلغ به حساب سود و زیان همان سال منظور خواهد شد.

روشهای تسعیر				
موقتی	پولی / غیر پولی	جاری / غیر جاری	نرخ جاری	
ج	ج	ج	ج	موجودی نقد
ج	ج	ج	ج	حسابهای دریافتنی جاری
				موجودیها
ت	ت	ج	ج	بهای تمام شده
ج	ت	ج	ج	ارزش جاری
ج	ج	ت	ج	حسابهای دریافتنی غیر جاری
				سرمایه گذاری بلند مدت
ت	ت	ت	ج	بهای تمام شده
ج	ت	ت	ج	ارزش بازار
ت	ت	ت	ج	داراییهای ثابت مشهود
ت	ت	ت	ج	داراییهای نامشهود
ج	ج	ج	ج	بدهیهای جاری
ج	ج	ت	ج	بدهیهای غیر جاری
ت	ت	ت	ت	سرمایه و اندوخته ها
ب	ب	ب	ب	سود انباشته
م	م	م	م	فروش
ت	ت	م	م	بهای تمام شده فروش
ت	ت	ت	م	هزینه استهلاک

ج =

نرخ جاری ارز

ت =

نرخ تاریخی ارز

م =

نرخ میانگین ارز

ب =

مبلغ باقیمانده

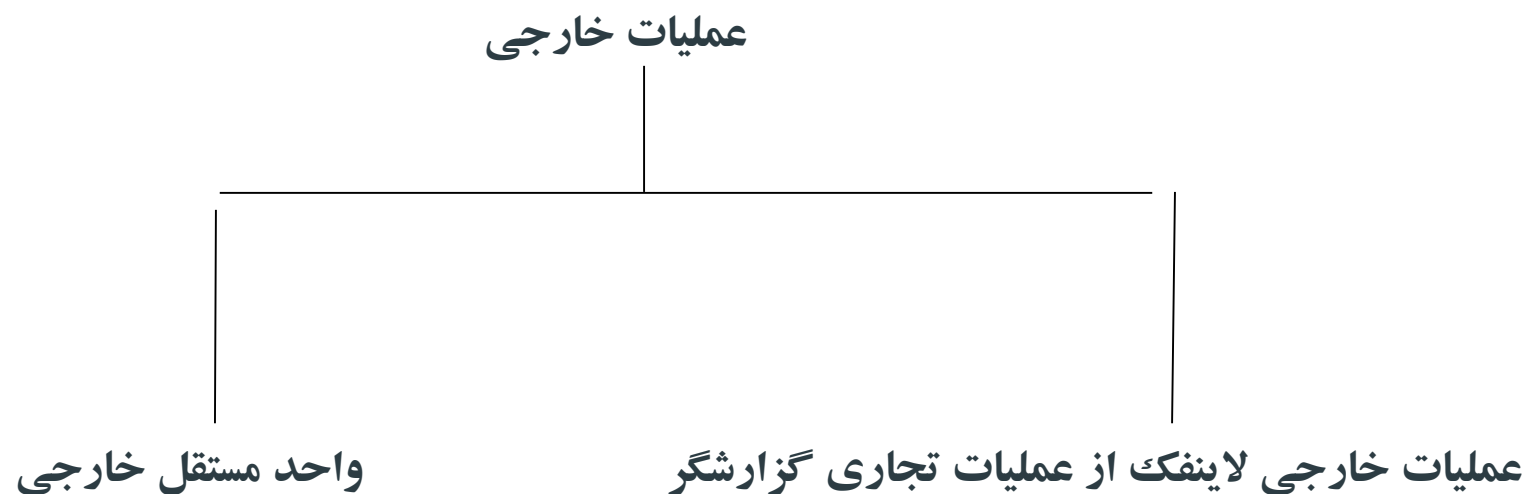
غیر پولی	پولی	نمونه اقلام پولی و غیر پولی
	✓	موجودی نقد (شامل موجودی ارزی)
	✓	سپرده های کوتاه مدت
✓		سرمایه گذاری در سهام
	✓	اوراق مشارکت
	✓	حسابها و اسناد دریافتی
	✓	ذخیره مطالبات مشکوک الوصول
✓		موجودی کالا
✓		پیش پرداختها
	✓	مطالبات بلند مدت
✓		داراییهای ثابت مشهود و نامشهود
	✓	حسابها و اسناد پرداختی
	✓	هزینه های تعلق گرفته و پرداخت نشده
	✓	سود سهام پرداختی
✓		پیش دریافت
✓		سرمایه

شناخت تفاوت تسعیر (رویه مجاز جایگزین)

در مواردی ممکن است تفاوت تسعیر در نتیجه کاهش رسمی شدید یا افت قابل ملاحظه در ارزش ریال باشد به نحوی که عملاً در مقابل آن هیچ گونه حفاظتی وجود نداشته باشد و کاهش یا افت مزبور بدهی هایی را تحت تأثیر قرار دهد که اخیراً و به طور مستقیم در ارتباط با تحصیل داراییهای ارزی در حسابها ایجاد شده است و واحد تجاری قادر به تسویه آنها نیست. این گونه تفاوتهای تسعیر به مبلغ دفتری دارایی اضافه می شود به شرطی که مبلغ دفتری پس از تعدیل، از اقل بهای جایگزینی و مبلغ قابل بازیافت ناشی از فروش یا کاربرد آن دارایی تجاوز نکند.

صورت‌های مالی عملیات خارجی

روش مورد استفاده برای تسعیر صورت‌های مالی عملیات خارجی، به رابطه عملیاتی و تأمین مالی بین واحد تجاری گزارشگر و عملیات خارجی بستگی دارد.

عملیات خارجی لاینفک از عملیات واحد تجاری گزارشگر

صورت‌های مالی این دسته از عملیات با استفاده از روش‌های مورد استفاده برای معاملات ارزی تسعیر می‌شود. عملیات تسعیر مبتنی بر این فرض است که معاملات انجام شده توسط عملیات خارجی عملاً به وسیله واحد تجاری گزارشگر صورت گرفته است.

واحدهای مستقل خارجی

صورتهای مالی این واحدها به شرح زیر تفسیر می شود:

✓ داراییها و بدهیها اعم از پولی و غیر پولی، با نرخ تفسیر در تاریخ ترازنامه

✓ درآمدها و هزینه ها با نرخ تفسیر در تاریخ انجام معاملات (به استثنای صورتهای مالی که واحد پول آن مربوط به اقتصادهای با تورم حاد است که در این صورت پس از ارائه مجدد، از نرخ تفسیر در تاریخ ترازنامه استفاده می شود).

✓ تفاوتهای تفسیر در سرفصل حقوق صاحبان سهام طبقه بندی و در صورت سود و زیان جامع منعکس می شود.

برای تفسیر درآمدها و هزینه ها در عمل از نرخ میانگین استفاده می شود.

نحوه برخورد با سرقتی و تعدیلات ناشی از کاربرد ارزش منصفانه

الف. به عنوان داراییها و بدهیهای واحد مستقل تلقی و با نرخ تاریخ ترازنامه تسعیر می شود.

ب. به عنوان داراییها و بدهی های واحد گزارشگر تلقی شده که قبلا به ریال تسعیر شده و یا به عنوان اقلام غیر پولی ارزی با نرخ تسعیر در تاریخ معامله تسعیر می شود.

■ در تلفیق صورتهای مالی، تفاوتهای تسعیر اقلام پولی درون گروهی نیست و به عنوان درآمد یا هزینه شناسایی می شود.

■ در مواردی که تاریخ صورتهای مالی واحد خارجی با واحد گزارشگر متفاوت باشد، از نرخ تسعیر در تاریخ ترازنامه واحد خارجی استفاده میشود.

واگذاری واحد مستقل خارجی

در زمان واگذاری، مبالغ انباشته تفاوت‌های تسعیر اقلام ارزی که در سرفصل حقوق صاحبان سهام است به حساب سود و زیان انباشته منتقل می‌شود.

تغییر طبقه بندی عملیات خارجی

زمانی که طبقه بندی عملیات خارجی تغییر می‌کند، روش‌های تسعیر قابل اعمال به طبقه بندی جدید از تاریخ تغییر طبقه بندی به کار گرفته می‌شود.

منابع و مآخذ

- ۱- علی نیا، اسماعیل (۱۳۸۸)، حسابداری پیشرفته ۱، انتشارات کیومرث
- ۲- علی نیا، اسماعیل (۱۳۸۸)، کامل ترین مجموعه سوالات استانداردهای حسابداری ایران، چاپ اول، انتشارات فکر سبز
- ۳- علی نیا، اسماعیل و خلیل پور، مهدی (۱۳۸۷) حسابداری میانه ۲، چاپ دوم، انتشارات حفیظ
- ۴- علی نیا، اسماعیل و خلیل پور، مهدی (۱۳۸۷) حسابداری میانه ۱، چاپ دوم، انتشارات حفیظ
- ۵- محمودی، محمد و علی نیا، اسماعیل (۱۳۸۸)، مباحث جاری در حسابداری، چاپ اول، انتشارات فکر سبز
- ۶- اصول و ضوابط حسابداری، استانداردهای حسابداری ایران، نشریه شماره ۱۶۰ سازمان حسابرسی
- ۷- بزرگ اصل، موسی و بادآور نهدی، یونس (۱۳۸۵) راهنمای بکارگیری استاندارد شماره ۱۶، تسعیر ارز، انتشارات سازمان حسابرسی، تهران
- ۸- همتی، حسن (۱۳۸۶)، حسابداری پیشرفته ۱، انتشارات ترمه
- ۹- نوروش، ایرج همکاران (۱۳۸۷) مروری جامع بر حسابداران مالی، جلد ۱، چاپ دوم، انتشارات کتاب نو
- ۱۰- نوروش، ایرج همکاران (۱۳۸۶) مروری جامع بر حسابداران مالی، جلد ۲، چاپ دوم، انتشارات کتاب نو